

Tilintarkastuskertomus

Orion Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Orion Oyj:n (y-tunnus 1999212-6) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa

lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa. EU-asetuksen 537/2014 10 artiklan 2 c -kohdan mukaiset merkittävät olennaisen virheellisuuden riskit sisältyvät alla kuvattuihin tilintarkastuksen kannalta keskeisiin seikkoihin.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontroleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT

KUINKA KYSEISIÄ SEIKKOJA KÄSITELTIIN TILINTARKASTUKSESSA

Liikevaihdon tuloutus (viittaus konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja liitetieto 1)

- Emoyhtiön ja konsernin liikevaihto sisältää erilaisia tulovirtoja: tuotteiden myyntejä, markkinoilla olevien tuotteiden myyntioikeuksien myyntejä sekä tuottoja yhteistyökumppanien kanssa tehtävästä kliinisen vaiheen tutkimus- ja kehitystyöstä.
- Liikevaihtoon liittyy sekä kiinteitä että muuttuvia vastikkeita. Muuttuvat vastikkeet liittyvät esimerkiksi tuotemyynnin alennus- ja kannustinehtoihin ja kumppanuus-sopimusten ehdollisiin etappimaksuihin, joiden tulouttamiseen liittyy johdon harkintaa.
- Konserni on ottanut 1.1.2018 alkaen käyttöön uuden IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista –standardin.
- Uuden IFRS 15 –standardin käyttöönoton sekä tuloutusmenetelmien valintaan liittyvien erilaisten sopimusehtojen analysoinnin ja johdon harkinnan vuoksi myyntituottojen kirjaaminen on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.
- Tarkastustoimenpiteisiimme on sisältynyt perehtyminen konsernin soveltamiin tuloutusperiaatteisiin ja niiden asianmukaisuuden arviointi verrattuna IFRS-standardeihin.
- Olemme arvioineet myyntejä käsittelevän pääasiallisen tietojärjestelmän sekä siihen liittyvän käyttäjäoikeuksien hallinnan ja tietoturvan osalta kontrolliympäristön ja järjestelmäperäisten kontrollien toimivuutta.
- Olemme tunnistaneet ja arvioineet laskutukseen liittyviä sisäisiä kontroleja sekä testanneet niiden tehokkuutta. Lisäksi olemme suorittaneet data-analytiikkaan pohjautuen aineistotarkastusta ja analyttisiä tarkastustoimenpiteitä arvioidaksemme tuloutusten oikeellisuutta sekä myyntituottojen ja niitä vastaavien kulujen kirjaamista oikealle kaudelle.
- Olemme keskustelleet johdon kanssa tuloutuksessa sovelletuista kirjauskäytännöistä ja johdon tekemistä harkintaan perustuvista ratkaisuista, joilla on ollut merkittävä vaikutus myyntituottojen kirjaamisessa.
- Lisäksi olemme arvioineet tilinpäätöksen tuloutusperiaatteita ja liikevaihtoa koskevien liitetietojen asianmukaisuutta, mukaan lukien IFRS 15 –standardin käyttöönoton vaikutus.

Vaihto-omaisuus (viittaus konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja liitetieto 15)

- Konsernin vaihto-omaisuus muodostaa merkittävän osan (noin 20 %) taseen loppusummasta.
- Vaihto-omaisuuteen sisältyvien yksittäisten tuotteiden hinnoittelu perustuu tietojärjestelmien toimivuuteen ja tuotekalkyylien oikeellisuuteen.
- Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alhaisempaan todennäköiseen luovutushintaan tai jälleenhankintahintaan.
- Johdon harkintaa liittyy vaihto-omaisuuden arvonalentumiskirjauksen määrittämiseen sekä vanhenevien tuotteiden arviointiin.
- Erän olennaisuuden ja arvostukseen liittyvän johdon harkinnan vuoksi vaihto-omaisuus on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.
- Tarkastustoimenpiteisiimme on sisällynyt perehtyminen konsernin soveltamiin vaihto-omaisuuden arvostusperiaatteisiin ja niiden asianmukaisuuden arviointi verrattuna IFRS-standardeihin.
- Olemme arvioineet vaihto-omaisuutta käsittelevän pääasiallisen tietojärjestelmän sekä siihen liittyvän käyttäjäoikeuksien hallinnan ja tietoturvan osalta kontrolliympäristön ja järjestelmäperäisten kontrollien toimivuutta.
- Olemme osallistuneet inventaareihin valituissa toimipisteissä ja arvioineet inventointiprosessien asianmukaisuutta.
- Olemme suorittaneet data-analyysejä vaihto-omaisuuden hinnoittelun oikeellisuuden sekä vaihto-omaisuuden arvostamiseen liittyvien laskelmien luotettavuuden testaamiseksi.
- Olemme arvioineet vaihto-omaisuuden arvonalentumiskirjausten riittävyttä.
- Olemme arvioineet tilinpäätöksen liitetietojen riittävyttä ja tarkastaneet niiden asianmukaisuuden.

Orion Diagnostica – alakonsernin myynti (viittaus konsernin laajan tuloslaskelman erä Tilikauden voitto lopetetuista toiminnoista ja liitetieto 30)

- Orion Oyj myi huhtikuussa Orion Diagnostica Oy:n koko osakekannan.
- Tämän seurauksena Diagnostiikka-liiketoimintasegmentti on käsitelty tilinpäätöksessä lopetettuna toimintona eli segmentin tulos verojen jälkeen sekä verojen jälkeinen myyntivoitto vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla on esitetty yhdellä rivillä tuloslaskelmassa.
- Kaupan yhteydessä tapahtui muutoksia myös henkilöstön eläkevakuutusjärjestelyissä ja henkilöitä siirtyi pois Orionin Eläkesäätiön toimintapiiristä.
- Sopimusehdoissa on määritelty lisäkauppahinta, jonka kirjanpitokäsittelyyn liittyy johdon harkintaa.
- Tarkastustoimenpiteisiimme on sisältynyt perehtyminen kauppaan liittyviin asiakirjoihin ja kaupan ehtoihin.
- Olemme johtaneet myyntivoittolaskelman tiedot taustamateriaaleihin ja arvioineet myyntivoiton kirjanpitokäsittelyn asianmukaisuutta suhteessa IFRS-säännöksiin.
- Tarkastukseen on osallistunut KPMG:n aktuaareja, jotka ovat perehtyneet myyntihetkelle laadittuihin vakuutusmatemaattisiin laskelmiin ja käyneet läpi niihin liittyvien kirjausten IAS 19 Työsuhde-etuudet –standardin mukaisen käsittelyn.
- Lisäksi olemme arvioineet tilinpäätöksen liitetietojen riittävyttä ja tarkastaneet niiden asianmukaisuuden.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esittäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonne. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuvissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 20.3.2018 alkaen yhtäjaksoisesti yhden vuoden.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Espoossa 6. helmikuuta 2019

KPMG OY AB

Kimmo Antonen
KHT